

MEI INOAR

SUWÂLD

CORRESPONDENT

Een van de leuke dingen in mijn Pijnackerse ...

Lees het op pagina 6 - 7

NIJE YNWENNERS

Wij zijn Yvette Tuurenhout en Jan Spaans.

Lees het op pagina 8 - 9

REISVERSLAG

Nadat we enkele jaren geen uitwisselingsweekend ...

Lees het op pagina 10 - 11

IT PYPKE REÛNIE

Het begon allemaal met het opzoeken van het ...

Lees het op pagina 20 - 21

Foto gemaakt door: Cilia Andreae

De doarpskrante fan Suwâld

OKTOBER 2022
JIERGONG 46 NÛMER 8

Colofon

REDACTIE

Wilma Bouma
Harry van der Meulen
Annemieke Everaarts
Piet Gosse Hoekstra
Sanne van der Meulen

KOPIJ

Kopij kunt u mailen naar dorpskrantsuwald@live.nl.
Voor het volgende nummer de kopij graag inleveren voor:
4 november 2022.

Als u niet wilt dat uw kopij op de dorpswebsite wordt geplaatst, dan kunt u dit aangeven.

VERANTWOORDING

De redactie is niet aansprakelijk voor de inhoud van de toegezonden en gepubliceerde kopij. Zij houdt zich bovendien het recht voor om deze aan te passen of plaatsing te weigeren. Hierover wordt niet gecorrespondeerd.

Anonieme stukken worden niet geaccepteerd.

De Mei Inoar wordt gestuurd naar de Leeuwarder Courant, het Friesch Dagblad en gedrukt naar de gemeente Tytsjerksteradiel en de wijkagente.

De Mei Inoar wordt ook online geplaatst op: **doarpsuwald.nl**

ADVERTENTIEBELEID

In de Mei Inoar kunnen advertenties geplaatst worden. De vergoeding van advertenties is vastgesteld op €25,- per halve pagina voor 1 keer per jaar.

- Vaste sponsors, die buiten 1x per 3 jaar door ons gevraagd worden hun bedrijf te promoten, maar toch een extra advertentie willen plaatsen, vragen we een vergoeding per halve of hele pagina in de dorpskrant.
- Hobbymatige advertenties worden geplaatst, mits wordt voldaan aan de vooraf vastgestelde vergoeding.
- Maatschappelijk kritische onderwerpen worden niet geplaatst en daarom heeft insturen niet veel zin.

Er worden geen kosten berekend als het om een gratis dienst, product of goed doel gaat.

De redactie van de Mei Inoar mag advertenties weigeren en daarnaast zijn wij vrij om het advertentiebeleid aan te passen.

Hulp

Een paar weken geleden heb ik een nogal lange autorit gemaakt. Passagiers waren een oud-bestuurder en een pastor. Met 150 km/uur ervoor (Autobahn!) mooi op de linkerbaan rijdend heb je dan mooie gesprekken om aan te horen. Het ging erover dat er vanuit de overheid heel veel regelingen zijn om mensen in deze financieel zware tijden te helpen. Het vreemde is, dat er in onze regio weinig gebruik van wordt gemaakt. De vraag ging er om: hoe komt dat? Ook daarop is het antwoord mij nu bekend en eigenlijk voor de hand liggend. In de eerste plaats zijn wij, wâldpiken, van nature zelfredzaam. We redden ons wel en helpen elkaar. Als tweede reden werd aangevoerd, dat als je je druk moet maken over wat je vanavond als maaltijd kunt kopen (of niet), je weinig tijd hebt om je in de beschikbare hulpregelingen te verdiepen. Je hoofd is vol met zorgen. Onze samenleving is wat dat betreft ingewikkeld geworden. Gelukkig worden er hier en daar, en als het lukt, ook in ons dorp initiatieven opgestart om mensen die even een beetje hulp nodig hebben, hieraan te helpen. Ik denk dan vooral aan het beperken van de hoge energiekosten. Misschien dat we in de volgende Mei-Inoar hierover kunnen berichten. Het zou mooi zijn dat de Mei-Inoar hier haar steentje aan kan bijdragen.

PG

Gezocht: Mooie verhalen!

We zijn op zoek naar mooie verhalen. Heb je/u iets leuks meegemaakt. Ben je ergens heel trots op. Wij zouden het heel leuk vinden dat je dit in de krant met ons wilt delen. Het mag een vakantieverhaal zijn, of zomaar een mooi moment zijn. Wij zijn er erg benieuwd naar.

Daarnaast willen we de rubriek 'mijn huisdier' nieuw leven inblazen. Heb jij, of ken je iemand met een huisdier, wonend in Suwâld, aarzel dan niet om er in de Mei Inoar wat over te vertellen. We hebben al veel verhalen van hondenbezitters gehad, maar heb je een konijn, vogels of wat dan ook. Allemaal zeer welkom. Dit geldt voor jong en oud en alles wat daar tussenin zit. Een verhaal van iets waar je blij van wordt is altijd goed.

Redactie Mei Inoar

Contactpersonen

Dorpsbelang Paul Möhlmann en Erika Comello
dorpsbelangsuwald@hotmail.com

Mei Inoar Wilma Bouma (06-10611622)
dorpskrantsuwald@live.nl

Oranjevereniging
oranjevereniging@gmail.com

Website doarpsuwald.nl Wiebe Oegema
w.oegema@chello.nl

Suderfinne (activiteiten) Saskia Tuinstra (06-51900609)
saskiatuinstra@chello.nl

Suderfinne (feesten) Roelfineke Schievink (06-37327921)
schievinkjes@kpnmail.nl

Suderfinne (begrafenissen) Henny Schievink (06-48574837)

It Pypke Nynke de Vries (06-20996536)
itpypke@gmail.com - instagram@itpypke - facebook/ItPypke

Speelt Wel Oepke Prins
speelt-wel@outlook.com

Kom Mar Op Jan Visser
kommaroptoaniel@gmail.com

Pypkesjongers Pier Boonstra (06-51104173)
p.boonstra15@kpnplanet.nl

Voetbal- en volleybalvereniging Christiaan Hofstra (06-222422569)
christiaan74@gmail.com

Schaak- en damclub Sietse Andringa (0511-432178)

Bridgeclub Hans van Woerden
hrvanwoerden@gmail.com

Biljartclub Auke Cnossen
auke.wikje@knid.nl

Winterwille Jelte Bosma (06-11410472)

Havenmeester Leendert van der Heide (06-57624840)

Pont Jan van der Wal (06-12238522) info@zonnepont.nl

Jan Jochums Visser stichting Henny Schievink (06-48574837)

Bode Memento Mori Tjitske Hoekstra-Bakker (432504, 06-40606612)

Wijkagent Japke Kroes (0900-8844)

Beste dorps- en buurtgenoten

De zomerzon gaat ons binnenkort verlaten en dan zal de kachel weer aan moeten. Naar aanleiding van de hoge energieprijzen zal men dan ook sneller geneigd zijn om de hout- of palletkachel of open haard weer aan te steken. Wij hopen dan wel dat de stokers ook rekening kunnen houden met de longpatiënten onder ons en degenen die last hebben van de rook. Er bestaat namelijk een stookwijzer! Geen wind of bij mist is stoken geen optie. Iemand die de kachel goed aanmaakt zal bijna geen rook uitstoten. Fijnstof: Je ziet het niet, maar het is er wel! Houtkachel of open haard: 8 manieren om minder geur- en rookoverlast te veroorzaken.

Wanneer je in huis je houtkachel of open haard aansteekt, ontstaat er rook. Die rook bevat schadelijke stoffen, zoals fijnstof. Dit fijnstof veroorzaakt luchtvervuiling en kan schade aan de gezondheid van jezelf en anderen in je omgeving opleveren. Ook wanneer je de rook niet meer ziet. Wil je toch een vuurtje aansteken? Met deze tips kun je de uitstoot van schadelijke stoffen beperken.

1. Stook alleen droog hout.
2. Stook geen geïmpregneerd of geverfd hout.
3. Leg de kleine houtjes bovenop en steek het vuur van boven aan.
4. Laat de open haard of houtkachel uit bij windstil of mistig weer en raadpleeg de stookwijzer.
5. Laat de schoorsteen minstens één keer per jaar goed vegen.
6. Zorg voor volledige luchttoevoer. Laat het hout dus niet smoren en laat een houtvuur vanzelf uitbranden.
7. Houd ventilatieroosters tijdens het stoken open.
8. Controleer regelmatig of je goed stookt: een goed vuur heeft gele, gelijkmatige vlammen en er komt bijna geen rook uit de schoorsteen.

Wil je meer informatie over de gevolgen van hout stoken voor het milieu en de gezondheid van jezelf en je omgeving? Check dan de website van de voorlichtingsorganisatie milieucentraal.nl. Kijk op stookwijzer.nu voordat je wilt gaan stoken.

Soms wordt er op radio en tv vermeld dat er beter niet gestookt kan worden die dag.

We kunnen toch zeker wel Mei Inoar gezond de winter doorkomen!?

Van onze correspondent van het Zuiderend

Donkere tijden

Een van de leuke dingen in mijn Pijnackerse politietijd waren verlichtingscontroles op basisscholen. Als de herfst was aangebroken, ging ik de klassen langs met een ouwe aftandse fiets waar van alles aan mankeerde.

Deze fiets parkeerde ik meestal prominent op de tafel van de leerkracht en vervolgens mochten de schoolkinderen zelf beoordelen wat de staat van de fiets was en vooral wat er allemaal mis mee was. Zo zat er een halve bel op, een kapot spatbord, geen koplicht en een achterlicht zonder glas.

Opmerkelijk genoeg, wisten de meeste kinderen waarvoor je fiets in orde moest zijn, dat goede verlichting voor je eigen veiligheid was. Wat me ook opviel is, dat kinderen tegen hun ouders hadden verteld dat hun licht kapot was, maar dat die kennelijk geen tijd of zin hadden om hier wat aan te doen. De controle op het schoolplein na het klassenbezoek liet dan ook vaak bedroevende resultaten zien. Tot hilariteit van de kinderen controleerden we natuurlijk ook de fiets van de meester of juf van de klas. De kinderen mochten deze gezamenlijk beoordelen en niet al deze fietsen kwamen daar goed van af. Oei, oei, oei, geen beter vermaak dan leedvermaak.

In de nieuwsbrief van de school aan de ouders werd na de controle aandacht gevraagd voor deze mankementen en voor de veiligheid van hun kroost.

Omdat het sneu was om kinderen voor onjuiste verlichting te bekeuren, losten we dit vaak op, door ze na een paar dagen de herstelde fiets te komen laten zien op het politiebureau. In die gevallen kwamen ouders wel in beweging en werden de fietsen gemaakt. Voordeel van deze werkwijze was ook, dat je als plaatselijke politieman/vrouw een redelijk goede band kreeg met de jeugd en dat was weer handig voor later, als ze gingen puberen.

Vermoedelijk doen deze problemen zich in ons dorp niet voor. De wegen van Suwâld naar Burgum, Tytsjerk en Leeuwarden zijn namelijk aardedonker, dus goede verlichting is hier echt van levensbelang. Toch? Hier kijken ouders de fietsen wel regelmatig na of het licht het nog doet. Toch?

En als je een kind 's avonds in het donker met de hond de deur uit stuurt, hebben ze dan ook een reflecterend hesje aan? En u, als volwassene, heeft u er één aan?

Sommige automobilisten rijden soms de veters uit je schoenen, ondanks een reflecterende jas en zaklamp. En als je in het donker wordt aangereiden door een chauffeur die jou echt niet kon zien, denkt u dan wel eens hoe dat is voor die automobilist. Je zadelt deze wel op met een schuldgevoel terwijl er geen opzet was.

Veiligheid van kinderen is een verantwoordelijkheid van ouders. Die moeten dit hun kinderen weer leren. Goed voorbeeld doet immers goed volgen. Zorg dat je gezien wordt.

Ik wens u een 'goed verlichte' donkere tijd toe.

Tjeerd Daane

Nije ynwenners fan Suwâld

Yvette Tuurenhout en Jan Spaans

Kunnen jullie je in het kort voorstellen?

Wij zijn Yvette Tuurenhout en Jan Spaans. We zijn 29 jaar getrouwd en wonen sinds een aantal maanden op Kerkbuurt 40. Daarvoor woonden we in Scheveningen, Zuid-Holland. Daar bewoonden we een schipperswoning gelegen in een mooi hofje. We woonden aan zee met het strand en de duinen op loopafstand én op een half uurtje fietsen van het centrum van Den Haag.

Wij doen al enige jaren vrijwilligerswerk. Yvette werkte op een zorgtuin, waar zij mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt of die even pas op de plaats moesten maken, hielp een veilige en welbestede tijd te hebben. Jan werkte voor Stichting Taal aan Zee en gaf Nederlandse les aan geïsoleerde anderstaligen thuis of op een vertrouwde locatie.

Wie of wat heeft jullie in Suwâld gebracht en wat hopen jullie hier te vinden?

Na ruim 27 jaar in Scheveningen gewoond te hebben, vonden we het tijd om een nieuw avontuur aan te gaan. Daarvoor moesten we de voor ons vertrouwde Randstad uit! Ons oog viel al gauw op Friesland. We houden immers van water, wandelen en fietsen, rust en natuur, maar vinden het ook leuk om zo nu en dan een bezoek te brengen aan de grote stad.

Het te koop staande huis van Taeke en Natascha aan de prachtige Kerkbuurt maakte ons reuze nieuwsgierig. Toen we de dorpen Tytsjerk en Suwâld binnenreden begon ons hart al sneller te kloppen. Met de aanblik van het mooie huis, de oude wegen en de evenzo oude Lindebomen en omliggende karakteristieke huizen was de keus al snel gemaakt. In dit ruime levensloopbestendige huis, met de leuke tuin, het mooie dorp en Leeuwarden om de hoek, zouden we prettig oud kunnen worden.

Wat mis je in Suwâld?

Wij missen voornamelijk niets in Suwâld. Al op onze eerste dag werden we hartelijk welkom geheten door verschillende bewoners van de Kerkbuurt. Dit gaf ons een heel fijn gevoel! De brievenbus is op loopafstand en voor de wekelijkse boodschappen gaan we naar Burgum en Hurdegaryp. Het is telkens weer een feestje om voor het ritje naar de bakker en de supermarkt door het prachtige weidelandschap aan de Monnikenweg te moeten rijden. De eitjes

kopen we langs de weg op het Zuiderend en het rundvlees bij de boer op het Noorderend.

Hebben jullie ook hobby's; "zijn er nog leuke weetjes om te vertellen"?

Yvette houdt van tuinieren. Zij hoopt hier een bloemen-/ moestuin te vinden, waar zij haar ervaring met het biodynamisch tuinieren kan toepassen. Ik heb me inmiddels aangemeld als schipper voor het vrijwilligersproject Zonnepont Schalkediep. Een geheel nieuwe ervaring voor mij. Ik moet daarvoor nog wel m'n vaar- en Marifoonbewijs halen.

Voor ons is dit avontuur nu al geslaagd. We hebben hele nieuwe ervaringen opgedaan, nieuwe mensen leren kennen en onze oude vrienden weten ons nog steeds te vinden en dan is dit nog pas het begin.

Tot ziens,

Yvette en Jan

Reisverslag Neu Kaliss weekend

Reisverslag Neu Kaliss weekend 16 t/m 18 september 2022.

Nadat we enkele jaren geen uitwisselingsweekend konden houden, mochten we dit jaar weer vanuit Suwâld naar Neu Kaliss.

Vrijdagmorgen om 11 uur vertrokken wij, Marie, Trienke en ik, met Sipke Durk als chauffeur richting Duitsland. Het was prachtig mooi weer en de sfeer was goed. Met twee tussenstops en een aantal files (stau) kwamen we op de plaats van bestemming aan om ongeveer half 6. We werden hartelijk ontvangen met koffie en cake. Om 6 uur was er in de kerk een vredesdienst die elke vrijdag plaatsvindt voor o.a. de vluchtelingen uit Oekraïne die daar in de buurt opgevangen worden. Het was een dienst met veel gebed en zang, indrukwekkend. Toen bijna iedereen binnen was vanuit Suwâld, hebben we gezamenlijk gegeten. Iedereen vanuit de kerk had wat meegebracht en het smaakte ons sehr gut.

Hierna ging iedereen met het gastgezin naar huis. Het was een lange maar goede dag geweest.

De volgende ochtend stonden we erg vroeg op (zes uur), want we gingen een verrassingsdag tegemoet. Om ± half 8 vertrokken naar Zarrentin aan de Schaalzee. Daar lag de boot al klaar en kregen we een rondvaart met koffie/thee. Toen stond de "trein" gereed die ons rondreed langs een stukje van het meer, daarna naar een natuurkundig centrum waar een gids ons informatie gaf over de Schaalzee en de natuur van de omgeving.

Na een stevige wandeling kwamen we aan bij het restaurant waar we heerlijk hebben gegeten. Naar de auto terug gewandeld en naar het gastgezin waar we even konden bijkomen en opfrissen voordat de bbq aangestoken werd. In de avond nog gezongen onder begeleiding van de man van pastor Inga, Elmar, en veel plezier gehad.

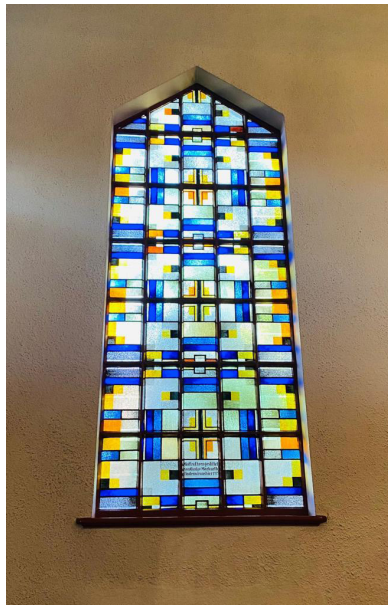
Zondagmorgen eerst ontbeten met het gastgezin en om 10 uur begon de Gottesdienst in de kerk waarin pastorin Inga voorging. Het was een hele mooie tweetalige dienst, waarin Piet Gosse een brief voorlas van Doete Groenewoud, die er helaas niet bij kon zijn. (evenals Daan en Sytske).

Na de dienst nog even op de groepsfoto en toen was er uiteraard koffie met heerlijke koek en voor iedereen een stevige maaltijdsoep. Om ± 1 uur gingen we weer huiswaarts, uitbundig uitgezwaaid door iedereen.

Voor mij was het de eerste keer dat ik meeding, en ik heb het als heel bijzonder

ervaren, de mensen zijn daar heel gastvrij en vriendelijk, iedereen kan daar heerlijk koken/bakken. Wat zijn we verwend door het gastgezin en wat hebben we veel plezier gehad in de auto op zowel de heen als de terugreis. Ook ontzettend getroffen met het weer (in Friesland was het heel erg slecht kregen we te horen) en natuurlijk hebben we de foto's nog.

Hilly

De Bus is daar waar de jongeren zijn

Op dinsdag 13 september vond in de tuin van Glinstra State de feestelijke introductie plaats van De Bus van KEARN. Wethouder Caroline de Pee verrichtte samen met een jongere de officiële openingshandeling. Ook bracht zij een bezoek aan de locatie van 't Stationnetje in Glinstra State.

BURGUM - Hij is op z'n minst opvallend te noemen en dat is nou juist de bedoeling: De Bus. Met deze mobiele ontmoetingsplek kan het jongerenwerk van KEARN daar zijn waar de jongeren zijn. Ramona Diks is één van de jongerenwerkers en vertelt: "Al in 2019 ontstond het idee om een mobiele ontmoetingsplek voor jongeren te ontwikkelen. We zijn heel blij dat we dit nu, mede dankzij een subsidie van het Iepen Mienskipfonds, kunnen realiseren!" De totstandkoming van De Bus is steeds in samenspraak en samenwerking met jongeren gebeurd. Diks: "Zij hebben niet alleen het ontwerp van de buitenkant gemaakt, maar ook aangegeven wat er zoal in De Bus aanwezig moet zijn. En niet onbelangrijk: waar we met De Bus naartoe moeten."

De Bus wordt niet alleen gebruikt door het jongerenwerk van KEARN. Ook medewerkers van 't Stationnetje van KEARN kun je met De Bus tegenkomen. Wethouder De Pee gaf tijdens de feestelijke introductie aan dat ze deze manier van 'eropaf gaan' heel belangrijk en van belang vindt. "Zo kun je ook die jongeren bereiken die misschien niet zelf de stap durven te nemen richting het jongerenwerk of 't Stationnetje. Terwijl juist die jongeren het heel erg nodig kunnen hebben."

Naast het reguliere jongerenwerk biedt KEARN met 't Stationnetje nu op 4 locaties (Hurdegaryp, Burgum, Surhuisterveen en Buitenpost) jongeren tussen de 14 en 30 jaar de kans om aan hun doelen te werken. Of het nu gaat om opleiding & werk, persoonlijke ontwikkeling of sport: het kan allemaal. Meer informatie over het jongerenwerk en 't Stationnetje van KEARN is te vinden op de website van KEARN: www.kearn.nl

Sigrid de Klein
adviseur communicatie en PR

Senioren welzijnsmarkt

De Seniorenraad Tytsjerksteradiel organiseert op zaterdag 5 november een Welzijnsmarkt.

De bezoekers kunnen hier informatie vinden over activiteiten van verenigingen en clubs uit de gemeente en er wordt ook aandacht besteed aan zorg- en gezondheidszaken en nog meer.

De welzijnsmarkt vindt plaats in Glinstra State te Burgum op 5 november 2022. Vanaf 10.30 uur tot 16.00 uur, toegang gratis.

Bezoekers kunnen even bijpraten op het middenterrein met gratis koffie en thee.

En er is een leuke prijs, een dinerbon van 100 Euro, te winnen.

Er is de mogelijkheid om vragen, opmerkingen en dromen/wensen bij de leden van de Seniorenraad in te brengen.

Voor informatie Nini Brink, Gytsjerk. (e-mail: ninibrink37@gmail.com)

Nierstichting

Tijdens de collecteweek voor de Nierstichting was er extra aandacht voor jonge helden: kinderen met een nierziekte hebben weinig energie, mogen niet eten wat ze lekker vinden, moeten veel zware medicijnen slikken en soms zelfs dialyseren. Dat is slopend!

In Suwâld heeft de collecte: € 383,69 opgebracht.

Hartelijk dank alle collectanten en natuurlijk alle gulle gevers!

Gerda Hylkema

Collectant gemist?

U kunt alsnog een donatie doen op: www.nierstichting.nl

NIERSTICHTING

Je nieren zijn je leven.

Kinderkleding ruilen in je eigen huis!

Is je kind weer uit zijn jas of broek gegroeid? Tijd om de kleding te ruilen voor 'nieuwe' kleding. Kinderkleding ruilen was vroeger heel normaal. Gelukkig wordt het nog steeds gedaan! Nu dan wel op een moderne manier. Soms krijg je kinderkleding die jij of je kind niet leuk vindt, een andere keer is je kind zo snel gegroeid dat kleding binnen een mum van tijd niet meer past. Waarom wegdoen als je er een ander een groot plezier mee kunt doen?

Daarnaast krijg je de mogelijkheid om iets 'nieuws' uit te zoeken uit de kledingtas die eens in de zoveel tijd bij je op de stoep staat. Met de ketting kledingruil kun je op een laagdrempelige manier kleding ruilen met mensen uit je buurt. Duurzaam, makkelijk, gratis én leuk!

Hoe werkt de kinderkleding ruil?

Het concept is eenvoudig. Een groep mensen die bij elkaar in de buurt wonen geven via een vaste route tassen met kinderkleding aan elkaar door. Zodra de tas in huis is, heb je drie dagen de tijd om samen met je kind te 'shoppen' voordat je de tas naar het volgende adres op de route brengt. Je mag uit de tas halen wat je wilt, en je mag mooie kledingstukken toevoegen die je kind niet meer draagt of past. Dit hoeft niet één op één. Soms haal je er één leuk shirtje uit en stop je er drie items in, maar het is ook wel eens andersom.

Meedoen?

Wil jij ook duurzaam shoppen voor je kind, of meer info? Mail dan naar kettingkledingruildewalden@gmail.com

Hier kun je je ook aanmelden voor de damesketting en/of de herenketting. Voor ieder wat wils.

Marije de Lange

Ketting Kledingruil

Energie zelfvoorzienend Saerbeck

Op 29 sept. organiseerde de gemeente Achtkarspelen/Tytsjerksteradiel een excursie naar het Bio-Energiepark in het Duitse dorp Saerbeck. Leden van de energietoegerichte coöperaties in desbetreffende gemeenten en geïnteresseerden waren hiervoor uitgenodigd. Vrijdagochtend vertrok de bus uit Buitenpost en maakte een tussenstop in Burgum. Na twee en een half uur rijden kwamen we aan in het dorpje Saerbeck, waar we eerst een uitleg kregen over hoe ze Saerbeck zelfvoorzienend hebben gemaakt qua energie. Het was wel even opletten geblazen, omdat alles in het Duits ging. Geart ving een helft op en ik ook waardoor we toch het hele verhaal mee hebben gekregen. Wat opviel is, dat ze veel bestaande technieken gebruiken om het doel te bereiken. Speciaal was, dat ze de gemeenschap van het begin af aan bij het proces betrokken hebben en mee lieten beslissen (Klimakommune). Ook de kinderen beslisten mee, terwijl dat soms toch botste met de belangen van de volwassenen.

Energieopwekking

Ze zijn in Saerbeck in 2010 gestart met de aanschaf van 2 grote houtkachels (850 kW per stuk). Deze kachels zijn aangesloten op een stadsverwarmingsnet. Hier worden de school, gymlokaal en andere gebouwen/huizen mee verwarmd. In 2011 heeft de gemeente een voormalig munitiedepot van 90 hectare vlak bij Saerbeck aan kunnen kopen. Hier is het plan gemaakt om er een bio-energiepark van te maken. Het park bestaat uit 24.000 zonnepanelen die op de oude munitiedepots zijn geplaatst (stroomproductie van 5,7 MW). 7 windmolens van elk 150 meter hoog en een rotordiameter van 100 meter 6.5 MW per stuk 1 biomassa/mestvergister van 9 MW. Composteerinstallatie. Hier worden vanuit de omgeving 50.000 gft-afval van 450.000 huishoudens verwerkt. De installatie levert door de warmte uit compostering weer 6 MWh aan stroom op en 12.000 ton compost. Dit alles (zon, wind, vergisting en compost) levert 66 MWh aan stroom op wat gelijk staat aan het verbruik van 20.000 huishoudens. Door een mix van verschillende energie-opwekkers creëer je een egale stroomopwekking. Als het windstil weer is en de zon schijnt niet, dan heb je natuurlijk ook stroom nodig.

Educatie

Verder is er op het park een gebouw waar scholieren praktijkproefjes kunnen doen en theorielessen kunnen volgen over energie.

Natuur

Het energiepark is 90 hectare; daarvan wordt 30 hectare gebruikt voor de natuur/bos. Wat ze ook deden, was dat zodra het schemer werd, ze dan de windmolens een poosje stil zetten i.v.m. de vleermuizen. Ze waren erachter gekomen dat vleermuizen niet dood gingen door de botsing van vleermuizen met de wieken, maar door de onderdruk. Dichtbij de wieken ontstaat onderdruk, hierdoor krijgen de vleermuizen een longembolie waardoor ze stikken.

De toekomst

Er is ook een plek op het park waar projecten worden gedaan voor energieopslag met batterijen en waterstof e.d.

Inmiddels was het al 16.00 uur en was er een einde gekomen aan de excursie. Vol indrukken en nieuwe inspiratie gingen we weer huiswaarts. halverwege eerst nog even een tussenstop gemaakt in de polder om te eten, waarna we om ongeveer 21.00 weer aankwamen in Burgum.

Saerbeck versus Suwâld

Zou je het Energiepark van Saerbeck kunnen kopiëren (naar inwoneraantal verhouding) Suwâld? Er zouden dan 10 kleine Groninger windmolens nodig zijn die momenteel op een boerenerf mogen staan bij elkaar opgeteld 0.6 MW. 1 mono-vergister op een boerenerf met een opbrengst van 320.000 m³ gas (alleen mest vergisten van die desbetreffende boerderij zonder bijmengen van andere producten) 3 Mw. 288 zonnepanelen, stel dat 14 % van de huizen in het dorp bedekt zijn met elk 10 panelen dan ben je er al. Een composteerinstallatie is denken wij niet mogelijk in Suwâld. Kijk je specifiek naar het inwoneraantal van 7000 in het dorp Saerbeck dan is het biopark daar te groot voor alleen stroomlevering. Eigenlijk moet je het gasverbruik en mobiliteit er ook bij tellen.

Geart en Auke

Werkgroep duurzaam Suwâld

Sponsors

Postma tankstations B.V. Tytsjerk - tankpostma.frl (0511-431256)
Jeeninga Bouw - jeeninga-bouw.nl (06-20985221)
Tjalma auto's - (0511-482264)
Bed & Breakfast De Warren - bbdewarren.nl (06-37335466)
Onderhoudsbedrijf Braaksma - (06-33706472)
Hoekstra Flowers - (06-55564189)
Hondentrimsalon 't Kluijfe - (06-19752206)
Schoonheidssalon Gjillie - salongjillie.nl (0511-432531)
Tij Uitvaart - tijuitvaart.nl (0511-474730)
Frutzel - Frutzel.nl (06-12833462)
Pedicure Wilma Bouma - pedicurewilmabouma.nl (06-10611622)
Schoonmaak- en schildersbedrijf H. Zijlstra - sshz.nl (06-54995890)
Maatwurk W.D. van Vaals - maatwurk.nl (06-50222073)
Suderfinne en 't Pypke
Boekhandel Burgum - boekhandelburgum.nl (0511-463737)
Kaashandel van der Wal - kaashandelvanderwal.nl (06-12553195)
Drankenspecialzaak Jelle - drankenspecialzaakjelle.nl (058-2138469)
Vandaag BSO - kindvandaag.nl (0512-541810)
SmoekK Styling met zorg - smoekk.nl (06-12251152)
Bosma verreiker verhuur - bosmaverreikerverhuur.nl (06-52006743)
Loon- en aannemersbedrijf van der Meulen - vandermeulensuwald.nl (06-12990365)
C. van den Adel - cvandenadel.nl (0511-469980)
Harm Spijkstra Timmer- en onderhoudsbedrijf Hurdegaryp - (06-18430009)
G.S. van der Wal Timmerwerken - (06-51125061)
Zonnepont Schalkediep - zonnepont.nl
Mitra Slijterij 't Span - mitra.nl (0511-464020)
Prisma Direct - prismadirect.nl (058-2800345)
JA Asbestsanering en milieutechniek - jabv.nl (06-11410472)
Rekladruk - rekladruk.nl (058-2562877)
Haarstyliste Tineke - haarstylistetineke.com (06-52282435)
Van Smaak - vansmaak.nl (088 511 5400)
Zuidema Metselwerken B.V. - zuidemametselwerken.nl (06-15961991)

Mijn naam is Jelte Bosma, opgegroeid in Suwâld en nu, samen met Marieke, woonachtig in Burgum. Ik ben nog veel in Suwâld te vinden vanwege mijn werk, bij de voetbalvereniging, deelname tijdens de organisatie van het dorpsfeest en deelname in ijsbaanbestuur. Mijn vader verhuurt roterende verreikers met bedienende machinisten vanaf het moment dat deze machines nog maar weinig tot niet in de omloop waren. In de jaren dat ik voor en samen met mijn vader werkte, heb ik veel geleerd. De branche waar wij het meest werkzaam in waren en is nog steeds asbestsanering.

Omdat deze branche, in combinatie met montagewerk en sloopwerken, me interesseerde en ik na een aantal jaren wat meer uitdaging zocht, heb ik besloten te solliciteren voor een functie waar ik deze uitdaging kwijt kon. Ik ben toen gaan werken als werkvoorbereider en calculator bij Van der Wal te Joure. Het contact met de klanten en de medewerkers beviel goed en na twee leerzame jaren heb ik besloten zelf iets op te starten.

Hoofdtak is asbestsanering in de ruimste zin van het woord. Omdat de gang van zaken voor, tijdens en na asbestsanering bij veel mensen vragen oproept, vind ik het contact met de klanten en de eerlijkheid tegenover klanten belangrijk. Verder vind ik het prettig om een totaalpakket aan te kunnen bieden. Dus niet alleen het saneren van een asbesthoudend dak, maar ook de montage van een nieuw dak met asbestvrije golfplaten of geïsoleerde sandwichpanelen. Ook het sloopwerk wat nodig blijkt voor de verdere verbouw of renovatie voeren wij uit. Het mooiste van mijn werk, vind ik het realiseren van een project waarbij zowel de klant als ook wij zelf tevreden zijn met de gelopen gang van zaken en het eindresultaat.

It Pypke Reünie

24 september 2022

Het begon allemaal met het opzoeken van het allereerste fotoboek. Wie waren eigenlijk de oprichters van it Pypke? Het boek was niet aanwezig in het archief en na wat rondvragen bleek deze bij Piet Gosse Hoekstra te liggen. Hij had Oebele Veldman (oud diskjockey) gevraagd of hij het boek wilde digitaliseren. Toen Piet Gosse het boek terug kwam brengen, hoorden we prachtige verhalen die wijzelf niet kenden. De conclusie was: Dit is goud waard. We moeten al deze mensen samen zien te brengen!

Helaas bleek dat de lijst met oud-bestuursleden weg was, omdat deze in de kluis lag, die een aantal jaren gestolen is. We moesten dus alle fotoboeken langs en contactgegevens zien te achterhalen. Gelukkig wonen er nog steeds veel oud-bestuursleden in het dorp en hadden we deze uiteindelijk zo compleet. Vanaf dat moment hebben we als reüniecommissie iedere drie weken vergaderd tot de 24e.

Op zaterdag 24 september was het dan zo ver, om 17:00 werden alle bestuursleden, diskjockeys en aanhang verwelkomd met een drankje in it Pypke. Marie Klijnstra was uitgenodigd als eregast. Samen met Geale en haar gezin heeft zij al die jaren, en nog steeds, ontzettend veel betekend voor it Pypke. It Pypke was snel als vanouds vol, de eerste meters bier werden besteld en herinneringen werden opgehaald. Na de welkomtspeech kon een ieder naar beneden om in de Jister en op het terras gezellig samen te eten. Foodvans uit Dokkum was aanwezig met zijn foodtruck en had verschillende streetfood gerechten bereid. Er werd gezellig bijgepraat en in de Jister lagen de oude fotoboeken waar iedereen in kon bladeren. Toch wel bijzonder dat we dit allemaal hebben mogen meemaken. Blijkbaar vindt iedereen dat want de opkomst was enorm!

Vanaf 20:00 was het besloten gedeelte afgelopen en stonden er vele oud Pypke stappers – en dorpsgenoten voor de deur. Op de trap naar boven kwamen er al veel herinneringen naar boven. De oud diskjockeys waren er bijna allemaal en velen wilden ook graag nog een keertje draaien. Ze hadden 36 minuten showtime, en ze kunnen het allemaal nog!

De bardiensten werden gedraaid door huidige- en oud-bestuursleden – en ook het bier tappen zijn ze niet verleerd. Om 22:00 speelde de band 'de Meesters' in de grote zaal. De avond vloog voorbij, er was niet genoeg tijd om met iedereen

bij te praten. Er werd als vanouds gedanst, geroeid en gedronken. DJ never (Jan Visser) en DJ jarig (Jan Jarig Soepboer) hadden de dansvloer zo vol dat we de eindtijd nog een uurtje hebben uitgesteld en daar is goed gebruik van gemaakt. Ook een traditie: aan het einde kregen de oudgedienden een bedankje ter herinnering mee naar huis.

The day after was er uiteraard een heleboel op te ruimen maar ondertussen stroomden de eerste reacties al binnen via de telefoon & social media. Een geweldige avond en of we dit nog eens over kunnen doen?! We telden de lege fusten – een oud Pypke gewoonte – 17 stuks (!)

Wat een geweldige avond, zeer de moeite waard om dit te mogen organiseren. Nogmaals alle aanwezigen, vrijwilligers, diskjockeys en uiteraard het huidige bestuur – bedankt! Ook bedanken we Dorpsbelangen voor de geschonken bijdrage voor dit prachtige evenement.

De reüniecommissie: Frank Venema, Reinder Oege Hoekstra, Loes Hoekstra-Verhoef, Oeds v.d. Heide, Piet Gosse Hoekstra, Jan Visser en Grietje de Jong-Tjalma

Voetbaluitslagen september 2022

3 sept.:	R.S.C. JO10-1—FC Burgum JO10-2 Noordbergum JO8-1—R.S.C. JO8-1	6—4 11—2
5 sept.:	SC Veenwouden JO10-1—R.S.C. JO10-1 F.V.C. JO9-3—R.S.C. JO9-1	7—4 13—5
7 sept.:	R.S.C. JO15-1—V.C.R. JO15-1 D.F.C. MO13-1—R.S.C. MO13-1 SC Franeker JO10-2—R.S.C. JO10-2	0—3 2—0 7—11
10 sept.:	Oostergo/W.T.O.C. JO17-1—R.S.C. JO17-1 Blauw Wit'34 JO15-2—R.S.C. JO15-1 R.S.C. MO13-1—St. Annaparochie MO13-1 R.S.C. JO10-2—F.V.C. JO10-2 R.S.C. JO9-1—FC Birdaard JO9-1 R.S.C. JO8-1—FC Burgum JO8-2	2—7 4—0 4—3 16—2 3—2 7—1
14 sept.:	Wykels Hallum JO13-2—R.S.C. JO13-1	5—2
15 sept.:	R.S.C. JO14-1—SC Franeker JO14-1	4—1
17 sept.:	R.S.C. JO17-1—Be Quick D JO17-3 R.S.C. JO15-1—VenV'68 JO15-1 FC Birdaard JO14-1—R.S.C. JO14-1 R.S.C. MO13-1—SC Stiens MO13-1 R.S.C. JO10-2—Leovardia JO10-2 LAC Frisia JO9-5—R.S.C. JO9-1 Jistrum JO8-1—R.S.C. JO8-1	7—0 0—5 4—6 3—0 16—4 2—4 11—4
19 sept.:	Broekster Wâlden JO10-2—R.S.C. JO10-1	2—7
21 sept.:	R.S.C. JO13-1—Leovardia JO13-2	0—2

23 sept.:	FC Burgum 35+1—Suawoude 35+1	5—1
	Rijperkerk 35+1—Suawoude 35+1	4—1
	VenV'68 VR1—Suawoude VR1	2—0
	Suawoude VR1—Leeuwarder Zwaluwen VR1	5—0
	Rijperkerk VR1—Suawoude VR1	0—3
	Suawoude VR1—Hardegarijp VR1	2—0
24 sept.:	Suawoude 1—Irnsum 1	1—7
	Suawoude 2—SC Veenwouden 4	2—2
	R.S.C. JO17-1—Broekster Wâlden JO17-2	3—0
	F.V.C. JO15-2—R.S.C. JO15-1	1—4
	R.S.C. JO14-1—A.V.V. JO14-1	0—6
	VC Trynwâlden JO13-1—R.S.C. JO13-1	1—4
	R.S.C. JO10-1—Wykels Hallum JO10-1	5—11
	Blauw Wit'34 JO10-3—R.S.C. JO10-2	6—6
	Broekster Wâlden JO9-1—R.S.C. JO9-1	5—6
SC Kootstertille JO8-1—R.S.C. JO8-1	14—5	
28 sept.:	Warga/W.W.S. JO13-1—R.S.C. JO13-1	0—4
	SC Franeker MO13-1—R.S.C. MO13-1	9—0

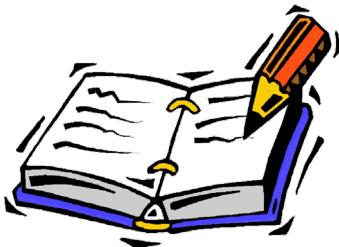

Doarpsaginda

Datum	Oanf.tiid:	Oktober:	Lokaasje:
10	19.00	Startjûn toaniel	Suderfinne
	19.30	Bridge kursus	"
11	20.00	Skaken, damjen, biljerten	"
12	19.45	Shantykoar	"
13	20.00	Bridge, Muzykferiening	"
14	17.00	Frijwilligersfeest	"
17	19.30	Bridge kursus	"
	20.00	Gearkomste Doarpsbelang	"
18	20.00	Skaken, damjen, biljerten	"
19	19.30	Bridge kursus	"
	19.45	Shantykoar	"
20	20.00	Bridge, Muzykferiening	"
24	19.30	Bridge kursus	"
25	20.00	Skaken, damjen, biljerten	"
26	10.00	In noflike kofjemoarn	"
	19.30	Bridge kursus	"
	19.45	Shantykoar	"
27	20.00	Bridge, Muzykferiening	"
31	19.30	Bridge kursus	"

Datum Oanf.tiid:	Novimber:	Lokaasje:
1	20.00 Skaken, damjen, biljerten	Suderfinne
2	19.30 Bridge kursus	"
	19.30 Gearkomste Suderfinnebestjoer	"
	19.45 Shantykoar	"
3	20.00 Bridge, Muzykferiening	"
4	20.00 Bingo Jan J. Visser stifting	"
7	19.30 Bridge kursus	"
8	20.00 Skaken, damjen, biljerten	"
9	19.30 Bridge kursus	"
	19.45 Shantykoar	"
10	20.00 Bridge, Muzykferiening	"
14	19.30 Bridge kursus	"
15	20.00 Skaken, damjen, biljerten	"
16	19.30 Bridge kursus	"
	19.45 Shantykoar	"
17	20.00 Bridge, Muzykferiening	"
18	20.00 Suwâldster Frikandellen kampioenskip	"
	20.00 Klub	It Pypke
21	19.30 Bridge kursus	Suderfinne
	20.00 Gearkomste Doarpsbelang	"
22	20.00 Skaken, damjen, biljerten	"
23	19.30 Bridge kursus	"
	19.45 Shantykoar	"
24	20.00 Bridge, Muzykferiening	"
28	19.30 Bridge kursus	"
29	20.00 Skaken, damjen, biljerten	"
30	10.00 In noflike kofjemoarn	"
	19.30 Bridge kursus	"
	19.45 Shantykoar	"

Uitslag schaakwedstijden schaakclub Suwâld

Uitslag competitieronde 1 dinsdag 27 september 2022

Wit		Zwart	Uitslag
Anne Kadijk	-	Bennie Oostenbrug	0-1
Bouwe Bosma	-	Klaas v.d. Heide	1-0
Gerrit v.d. Meulen	-	Gerrit de Boer	½-½
Hans Sytema	-	Heerke Steen	0-1
Jouko Lukkes	-	Jan Tenniglo	1-0
Jouko Lukkes	-	Minne Veninga	1-0
Symen Algra	-	Jelke Punter	1-0

Uitslag competitieronde 2 dinsdag 4 oktober 2022

Wit		Zwart	Uitslag
Bennie Oostenburg	-	Bouwe Bosma	0-1
Douwe Mulder	-	Gerrit v.d. Meulen	1-0
Jan Tenniglo	-	Hans Sytema	0-1
Heerke Steen	-	Jouko Lukkes	0-1
Klaas v.d. Heide	-	Minne Veninga	0-1
Tristan Mulder	-	Symen Algra	0-1
Jelke Punter	-	Anne Kadijk	1-0

Bijbelzondag 30 oktober 2022

Yn de tsjerke fan Suwâld!

Aanvang dienst 10:00 uur
M.m.v. Sjonggroep "Gryn" uit
Broeksterwald
Voorganger: Ds. Binne van der Boon

De koffie/thee/ranja met wat lekkers staat voor u/jullie klaar vanaf 09:30 uur!

Iedereen is van harte welkom om deze dienst mee te beleven!

Bingo

**Noteer alvast:
Vrijdag 4 november
aanvang: 20.00 uur
Suderfinne Suwâld**

met vele prijzen

**Met een verrassende
HOOFDPRIJS !!**

Ten bate van:

**J.J. Visser stichting
en de kinderen op de Filippijnen**

We houden ons aan de coronaregels.

Recept

Met de herfst en de winter voor de deur (stampotten tijd)
Lekker Stampotje rode biet met geitenkaas en notentopping

Ingrediënten:

- 1 kg kruimige aardappelen
- 800 gram geraspte bieten
- 80 gram ongezouten walnoten
- 25 gram pompoenpitten
- 75 gram geroosterde amandelen
- 150 gram belegen geitenkaas
- 200 ml halfvolle melk
- takjes tijm

Werkwijze:

- Schil de aardappelen, en kook deze met de takjes tijm gaar.
 - Rooster de walnoten en pompoenpitten (zonder boter en of olie) en laat deze afkoelen; meng dit met de amandelen en hak ze grof in stukjes.
 - Geitenkaas in blokjes snijden (0,5 cm)
 - Verwarm de melk met de geraspte bietjes op laag vuur.
 - Verwijder de tijm uit de aardappelen en giet deze af. Stamp de aardappelen fijn.
 - Meng deze dan met de bietjes en de melk.
 - Roer de geitenkaas erdoor.
 - Breng op smaak met peper en zout.
- Bestrooi het geheel met de gestampte noten!

Annemieke Everaarts

Als ik geen idee heb
wat ik zal koken,
volg ik slanke mensen
in de supermarkt en
koop hetzelfde als zij.

Vandaag eten we
kattenvoer met walnoten
in wasverzachter.

Sudoku

5	3			7				
6			1	9	5			
	9	8					6	
8				6				3
4			8		3			1
7				2				6
	6					2	8	
			4	1	9			5
				8			7	9

Halloween kleurplaat

Foto gemaakt door: Janneke Hooiveld